

Jobcoaching en stigma

Participatie van mensen met mensen met psychische kwetsbaarheden is laag – Vernieuwing nodig - breed

jobcoaching in het bijzonder. Veel (circumstantial) 'evidence' voor effectiviteit op duurzaam werken.

Inzoomen op onderzoek jobcoaching vanuit Trimbos

Aandacht voor stigma binnen jobcoaching belangrijk element

- Plm. 20% arbeidsdeelname mensen met ernstige psychische kwetsbaarheid
vs. Plm. 70% arbeidsdeelname beroepsbevolking
- Mensen willen meer (dan we denken)
- Mensen kunnen meer (dan we zien)

- Werkgevers: beginhouding veelbelovend <-> echt omarmen valt tegen*
- “geen geschikte vacatures (opnieuw in 2022 rapport)”
- Plaatsingen: vooral mensen met lichamelijke beperkingen*

* Echteld 2019 (eindevaluatie participatiewet)

- IPS verder verbreden en verspreiden

Maar ook:

- Aanpakken gericht op aanpassingen werkomgeving en functiecreatie
- Coöperaties zelfstandig ondernemers
- 'omdenk' aanpakken als Open Hiring
- Breed aanbod van intermediairs tussen 'niks' en 'werk'
- Integrale aanpakken die o.a. scholing en kwalificatie en uitproberen combineren met beproefde interventies
- Onontgonnen terreinen opgaan zoals inzet ervaringsdeskundigen in alle innovatie, inclusief de verdere ontwikkeling van IPS
- Een ander visie op waardevol werken
- Etc

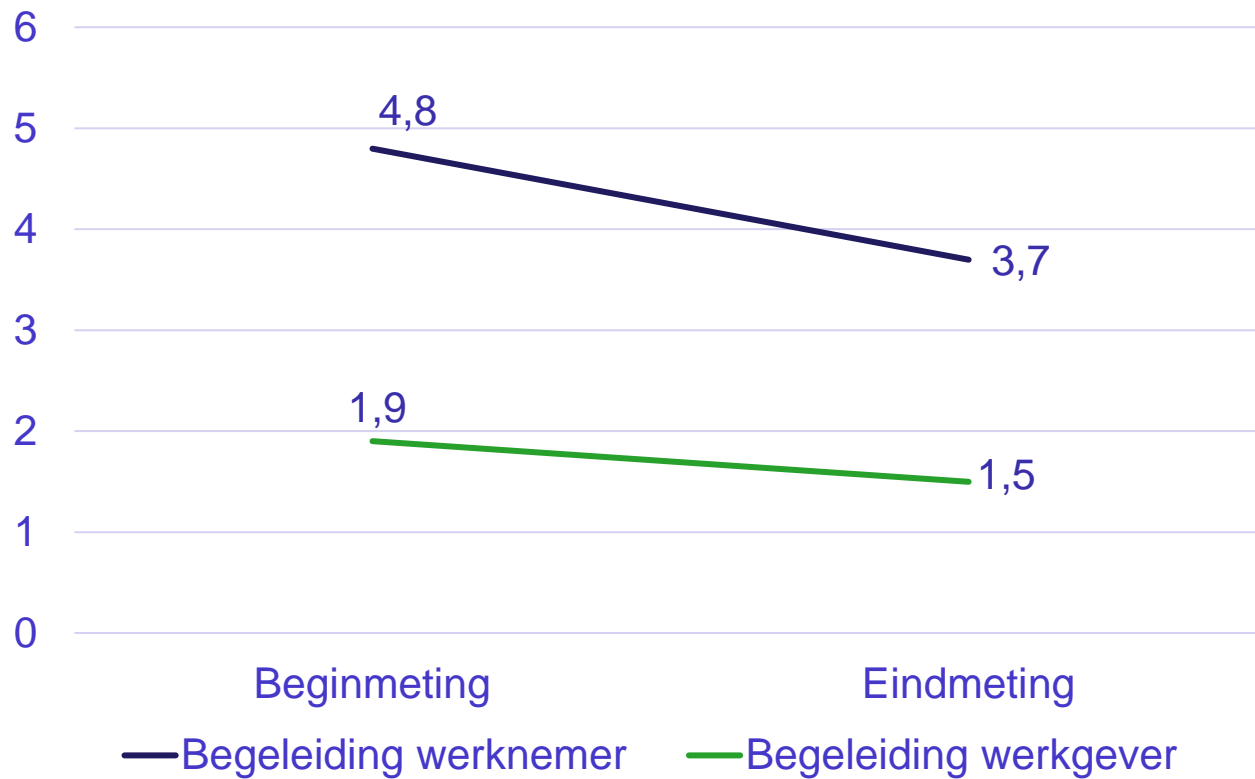
- **Wat kenmerkt goede jobcoaching in theorie?**
- **Kenmerken jobcoaching-trajecten jongvolwassenen psychische kwetsbaarheden**
- **(ervaren) impact op duurzaam werken**
- **Samenhang kenmerken jobcoaching - duurzaam werken?**

130 trajecten – 84 jobcoaches - Half jaar follow-up; 9 casestudies.

Mate van ondersteuning aan werknemer is groter dan aan werkgever

Gemiddeld aantal uren begeleiding per maand

Werknemers:

- Ruim drie kwart (78%) heeft zijn of haar werkgever (leidinggevende, teamleider) verteld over zijn of haar psychische klachten.
- open geweest richting collega's: 58%.
- Over het algemeen is er goed gereageerd volgens de werknemers:

reactie van de werkgever geven zij rapportcijfer met 8,4
en de reactie van collega's een 7,9.

- leren kennen en bewaken van grenzen rondom **belastbaarheid**
- **communicatie** met anderen (leidinggevende, collega's)
- Omgaan **psychische kwetsbaarheid** (zelfbeeld, stigma, openheid)
- **veranderingen/gebeurtenissen** (werk of privé)

Centraal thema: wat vertel je wel en niet aan collega's of je leidinggevende over je kwetsbaarheden? Voordeel: meer 'jezelf zijn'
Potentieel nadeel: 'in een hokje' worden geplaatst.

Werknemer: 'Ik ben gewoon bang wat andere mensen dan van me gaan denken of zo.'

Jobcoach: 'Hij heeft van die hardnekkige gedachten, die zijn negatief, over zijn onzekerheid en dat hij dingen niet kan.'

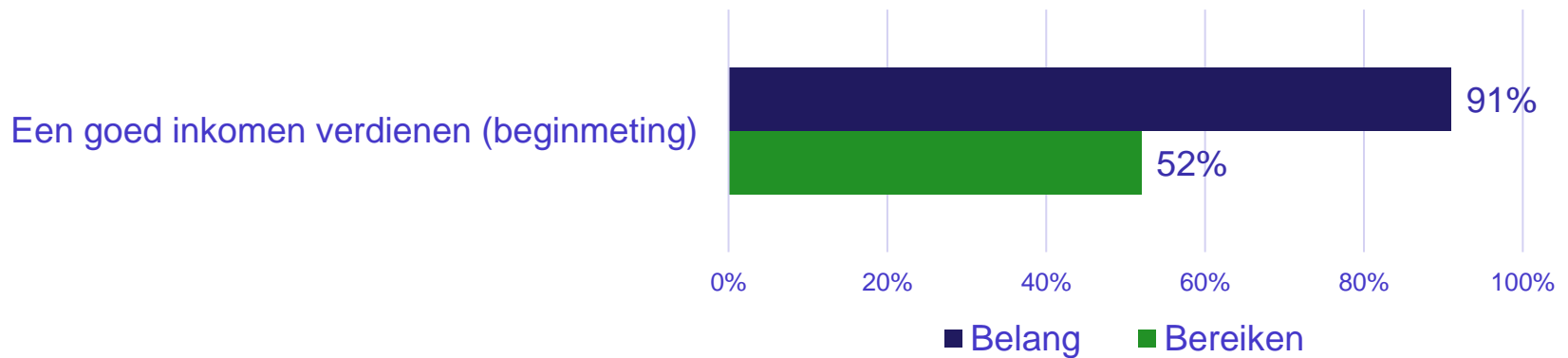
‘Het is belangrijk voor mij dat zij er is. Het zorgt dat mocht het nodig zijn, dat buiten mijn werk om, ik iemand heb om met [me] mee te kijken en te denken. Dit wetende maakt al dat ik grenzen durf te verleggen of uitdagingen aan durf te gaan.’

Er is een klik met de jobcoach en ik kan mijn verhaal kwijt. Dat ik niet bang hoeft te zijn dat ik mijn werk verlies als ik mijn verhaal vertel.’

In welke mate 'krijgen' werknemers wat zij van waarde vinden

- Hebben en opbouwen van betekenisvolle werkcontacten lukt het best
- Grootste discrepantie bij 'een goed inkomen verdienen'
- Ander aandachtspunt: Kennis en vaardigheden gebruiken en ontwikkelen

Verkenning empirische samenhang trajectkenmerken - duurzaam werken

- Intensiteit coaching aan werknemer
- Match tussen werknemer en werkplek (gerapporteerd door jobcoach)
- Klik tussen jobcoach en werknemer
- Aansluiting begeleiding bij wensen en behoeften werknemer

Maatwerk – ondersteuning werknemer – o.a.

- Opbouwen band en klik werknemer
- Bespreking van voor- en nadelen van openheid over de aandoening

Ondersteuning werkgever: o.a.

- Gericht op omgaan met werknemer, o.a. vooroordelen bespreken
- werkaanpassingen treffen (wat is nodig – ontzorging bieden)

Aandacht voor naasten – zorg

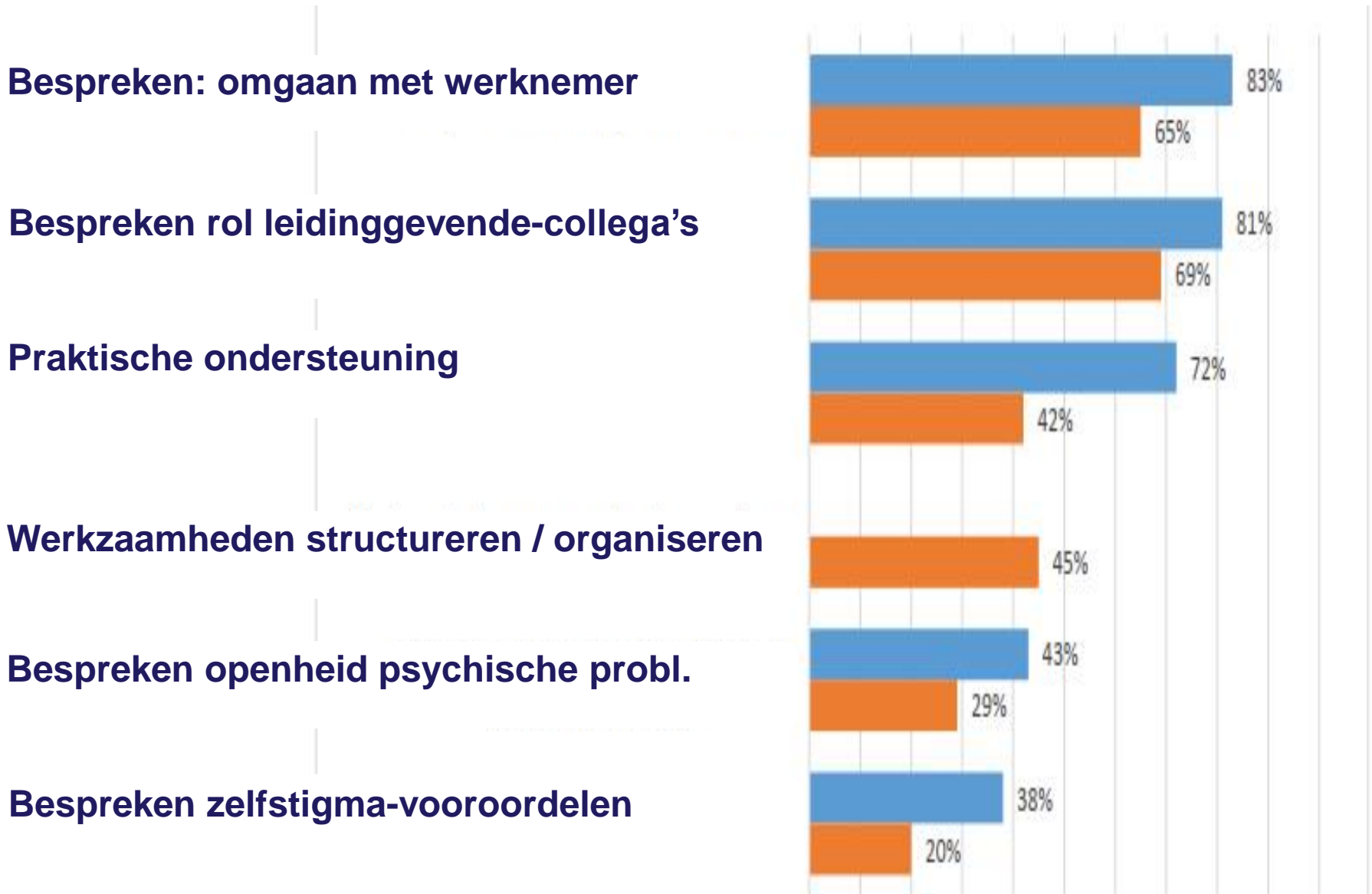
Aandacht voor duurzaamheid (persoonlijke ontwikkeling en groei), o.a.

- Zelfmanagementstrategieën / beroep op eigen regie werknemer

Figuur: inhoud begeleiding aan werknemer

Figuur: inhoud begeleiding aan werkgever

Direct:

- Kennelijk aandacht voor openheid / stigma in veel gevallen
- Thema blijft belangrijk gedurende de ontwikkeling die werknemer doormaakt
- Jobcoach is bruggenbouwer tussen werknemer en werkgever, 'vertaler', 'meedenker', luisterend oor
- Zelfstigma minstens zo belangrijk thema als stigma

Indirect:

- Misschien droeg (aandacht voor) openheid over de kwetsbaarheden bij aan duurzaam karakter banen (optimistische interpretatie)
- stigma wordt misschien (onbewust) preventief aangepakt vanaf de start mede door de jobcoach, bijvoorbeeld door meer het *functioneren* voorop te zetten in plaats van labelling e.d. van problematiek

Dank voor uw aandacht!

h.michon@movisie.nl

Movisie

Voor een positieve verandering

